

Határtalanul

Erdély 2026.03.31-04.04

Erdély 2.nap

Medve-tó:

Nevét **medvebőrre emlékeztető alakjáról** kapta.

1875. május 27-én jött létre egy sókarszton bekövetkezett földcsuszamlás következtében – ez az egyetlen természetes tó a világon, amelynek *napra pontosan ismert* a keletkezési dátuma.

A felszíni sótartalom kb. **100 g/l**, mélyebben **220–300 g/l**, ami jóval magasabb a tengervízénél.

Székelyudvarhely (románul **Odorheiu Secuiesc**) a **Küküllő-parti Athén** néven is ismert, mivel évszázadok óta a székelység művelődési és társadalmi központja.

- **Lakosság:** 31 335 fő (2021), ebből **87% magyar**.
- **Fekvése:** Az Udvarhelyi-medence központja, Csíkszeredától 52 km-re, Marosvásárhelytől 100 km-re.

Korond:

Korond (románul **Corund**) Hargita megyében található, a **Sóvidék** központi települése. A falu **Székelyudvarhelytől kb. 24–28 km-re**, Parajdtól 10–11 km-re fekszik, a **Korond-patak völgyében**, 575–625 méteres tengerszint feletti magasságban.

A település első írásos említése **1333-ból** származik, Kurund néven.

Erdély 1.nap

Nagyvárad:

Nagyvárad (Oradea) Románia északnyugati részének egyik legjelentősebb, történelmileg és kulturálisan kiemelkedő városa.

Tordai-hasadék:

A Tordai-hasadék Erdély egyik leglátványosabb természeti kincse: egy 2–3,5 km hosszú, 250–330 méter magas falakkal szegélyezett mészkőszurdok, amelyet a Hesdát-patak alakított ki.

Természeti értékek

- **Magas, meredek sziklafalak** (250–330 m)
- **Gazdag növényvilág**, közel **1000 növényfajjal**, köztük jégkorszaki reliktumokkal
- **Változatos állatvilág**, madárvédelmi terület
- **32 barlang**, köztük a Balika-barlangok és a Porlik-barlang

Gernyeszeg:

Gernyeszeg a **Maros bal partján**, Marosvásárhelytől kb. **15–17 km-re északra** fekszik, így könnyen megközelíthető a megye egyik fontos településeként.

Holnaposok szobra: A Holnaposok szobra

Nagyváradon a modern magyar irodalom egyik legfontosabb alkotócsoportjának állít emléket, és több változata is létezik: egy domborműves emléktábla (2008) és egy tervezett, majd részben megvalósult szoborcsoport.

Székelyudvarhely

 Székelyudvarhely (románul *Odorheiu Secuiesc*) Hargita megye második legnépesebb települése, kb. **31–34 ezer lakossal**, akiknek **több mint 87–90%-a magyar**. A város a **Nagy-Küküllő** partján fekszik, és évszázadok óta a **székelység történelmi, társadalmi és művelődési központja**. A település első írásos említése **1333-ból** származik, Uduorhel néven, de már korábban is létezett. A név arra utal, hogy itt tartotta udvarát a székelyek ispánja.

Erdély 3.nap

Hogyan keletkezett a Gyilkos-tó?

A tó **1837 nyarán** jött létre, amikor a keletre fekvő **Gyilkos-kő** oldalán felhalmozódott agyagos törmelék a nagy esőzések hatására **lezúdult a völgybe**, és elzárta több patak – köztük a Vereskő-, Likas-, Juh- és Cohárd-patak – folyását. A felgyülemlett víz így töltötte fel a völgyet, létrehozva a tavat.

Egyes források szerint a tó kialakulásához az **1838-as földrengés** is hozzájárulhatott, de a fő ok a hegyomlás volt.

A tó főbb adatai

- **Típusa:** természetes torlasztó tó
- **Tengerszint feletti magasság:** kb. **983 m**
- **Felülete:** kb. **12,6 hektár** (korábban nagyobb volt, folyamatosan csökken)
- **Legnagyobb mélysége:** kb. **9,7–10,5 m**
- **Hossza:** kb. **2,5 km**

Hol található?

A Gyilkos-tó **Hargita megye északkeleti részén**, a **Nagy-Hagymás** hegység lábánál fekszik, **Gyergyószentmiklóstól kb. 25–26 km-re**. A tó és környéke a **Békás-szoros–Nagyhagymás Nemzeti Park**

Békás-szoros

Mi a Békás-szoros?

A **Békás-szoros** (románul *Cheile Bicazului*) a **Keleti-Kárpátok** egyik legismertebb és legszebb szurdoka, **Gyergyószentmiklóstól keletre**, a **Nagyhagymás Nemzeti Park** területén. A szurdok **1971 óta védett**, és Európa-szerte ritkaságnak számít meredek, szinte függőleges falai miatt.

A szoros **5 km hosszú**, és helyenként mindössze **6–8 méter széles**, miközben a falak **250–300 méter**

Hogyan alakult ki?

A szurdokot a **Békás-patak** formálta több millió év alatt, ahogy utat vajt magának a mészkőbe. A patak mellékvizei – például a **Kupás**, **Lapos**, **Súgó**, illetve a **Kis-Békás** – további kisebb szurdokokat hoztak létre.

Hol található?

- **Erdély, Hargita megye**
- **Gyergyószentmiklóstól keletre**, a Gyilkos-tótól kb. **5–6 km-re**
- Budapesttől kb. **700 km**, autóval kb. **9 óra**

Túrázás a Békás-szorosban

A legismertebb útvonal a **sárga sáv jelzés**, amely végigvezet a szoroson és a Kis-Békás-szoroson is.

- **Táv:** kb. 10 km
- **Szintemelkedés:** 370 m
- **Idő:** 3,5 óra
- **Nehézség:** közepes

Csíksomlyó

Csíksomlyó Erdély egyik legfontosabb Mária-kegyhelye, ahol a 15. század óta élő ferences hagyomány és a pünkösdi búcsú teszi a helyet a magyar katolikus világ egyik legjelentősebb zarándokközpontjává.

 Mi Csíksomlyó jelentősége?

Csíksomlyó (ma Csíkszereda része) a magyar katolikusok egyik legnagyobb zarándokhelye, központjában a csíksomlyói kegytemplommal és ferences kolostorral. A templomot 1442–1448 között építették a ferencesek, gótikus stílusban, Hunyadi János támogatásával. A mai barokk templom 1802–1824 között készült el, két tornya 1830-ra épült fel.

A kegyhely legismertebb kincse a 16. századi faragott Madonna-szobor, amelyet a hagyomány szerint többször is megvédett a Gondviselés a háborús időkben.

 Gyakorlati tudnivalók

- Helyszín: Csíksomlyó, Hargita megye
- Nyitvatartás: 07:30–19:00 (nyáron), télen 18:00-ig
- Belépés: ingyenes
- Miserend: vasárnap 08:00, 10:30, 19:00; hétköznapi 7:30–18:00/19:00

Erdély 4.nap

Todai sóbánya:

A Tordai sóbánya (Salina Turda)

Erdély egyik leglátványosabb föld alatti turisztikai központja, ahol a több száz éves bányatörténet futurisztikus élményparkkal találkozik.

Mi is a Tordai sóbánya?

A Torda városától északra fekvő sóbánya Erdély egyik legrégebbi és legjobban megőrzött bányászati emléke. A sókitermelés már a római korban is folyt a környéken, első írásos említése 1065-ből származik.

A bánya 1932-ben zárt be, majd 1992-ben nyílt meg újra a látogatók előtt, és 2008–2010 között teljesen felújították, modern turisztikai központtá alakítva.

A bánya felépítése és fő részei

A sóbánya több hatalmas, különböző korokban kialakított aknából áll:

- **Terézia-akna** – harang alakú, 90 méter mély csarnok, közepén föld alatti tóval, ahol csónakázni lehet. A sófalakon látványos sókristály-zuhatok figyelhetők meg.
- **Rudolf-akna** – a leglátványosabb rész, 42 m mély, 50 m széles és 80 m hosszú tér, benne óriáskerékekkel, minigolfpályával, bowlinggal és játszótérrel. A futurisztikus világítás miatt sokan „föld alatti úrbázisnak” nevezik.
- **József-, Gizella-, Antal-akna** – régebbi, történelmi kitermelőterek, amelyek bemutatják a sóvágas hagyományos módszereit.

A bányát egy 920 méter hosszú alagút köti össze a felszínnel, amelyet már 1854-ben megépítettek a könnyebb megközelítés érdekében

Tordai sóbánya

Környezet és klíma

A bánya belsejében **állandó 10–12 °C** hőmérséklet és **75–80% páratartalom** uralkodik, ami kedvező a légúti problémákkal küzdők számára. A sós levegő miatt a helyet sokan **terápiás céllal** is felkeresik.

Mit lehet csinálni odalent?

A Tordai sóbánya nemcsak történelmi hely, hanem **élménypark is a föld alatt**:

- csónakázás a Terézia-akna taván
- óriáskerék a Rudolf-aknában
- minigolf, bowling, biliárd
- amfiteátrum koncertekkel és rendezvényekkel
- kilátóteraszok a sófalak megcsodálásához
- gyógykezelő terek a sós levegő miatt

A modernizáció után a sóbánya a világ **25 legkülönlegesebb látványossága** közé is bekerült több utazási listán.

Gyakorlati tudnivalók

- **Helyszín:** Torda, Kolozs megye.
- **Nyitvatartás:** minden nap 9:00–18:00 (utolsó belépés 16:00).
- **Hőmérséklet:** 10–12 °C – érdemes melegen öltözni.
- **Megközelítés:** két bejárat – régi (Salinelor utca 54B) és új (Aleea Durgăului 7.).

Kolozsvár

Kolozsvár Erdély történelmi és kulturális fővárosa, ahol a római kori Napocától Mátyás király szülőházán át a modern egyetemi életig több mint kétezer év rétegei élnek együtt.

Miért különleges Kolozsvár?

Kolozsvár (románul **Cluj-Napoca**) Románia **második legnépesebb városa**, egyben Erdély legfontosabb kulturális és gazdasági központja. A város a **Kis-Szamos völgyében** fekszik, és már az ókorban is jelentős település volt: a rómaiak **Napoca** néven alapították meg.

A középkorban a magyar, román és szász kultúra találkozási pontjává vált, és **1790–1848**, majd **1861–1867** között az Erdélyi Fejedelemség hivatalos fővárosa volt.

A város híres arról is, hogy itt született **Hunyadi Mátyás király** (1443), akinek emlékét a főtéren álló monumentális szoborcsoport őrzi.

Hangulat és városkép

Kolozsvárt gyakran nevezik „**Kincses Kolozsvárnak**”, ami gazdag történelmi örökségére utal. A belváros elegáns palotái, a felújított terek, a kávézók és éttermek modern, mégis történelmi atmoszférát teremtenek. A város lakossága ma több mint **286 ezer fő**, ebből kb. **12% magyar**.

Kolozsvár mint egyetemi város

A városban működik Románia legnagyobb egyeteme, a **Babeş–Bolyai Tudományegyetem**

Erdély 5.nap

Almásgalgó egy kicsi, történelmileg gazdag szilágysági falu, amelyet leginkább a mellette található természeti csoda, a *Sárkányok kertje* tesz különlegessé.

Almásgalgó – hol található és milyen település?

Almásgalgó (románul **Gâlgău Almaşului**) Szilágy megyében, Erdély északnyugati részén fekszik, az **Almás-patak két partján**, Zsibótól kb. **8,5 km-re délkeletre**. A falu 2021-ben **1006 lakost** számlált, döntően román nemzetiségű lakossággal .

Tengerszint feletti magassága kb. **210 méter**.

Mit érdemes csinálni Almásgalgón?

- **Séta a Sárkányok kertjében** – kiépített ösvények vezetnek a sziklaalakzatok között.
- **Kilátópontok** – több helyről rálátni a falura és a Szamos völgyére.
- **Túrázás** – a környék dombvidéke könnyű és közepes nehézségű útvonalakat kínál.

Nagykároly

Nagykároly (Carei) Szatmár megye egyik legjelentősebb városa, amelyet leginkább a Károlyi-kastély, a város arisztokratikus múltja és soknemzetiségű kulturális öröksége tesz különlegessé.

A város alapképe és jelentősége

Nagykároly Románia északnyugati részén, a **Partiumban** fekszik, Szatmárnémetitől kb. **34–35 km-re**. A város 2021-ben **18 654 lakossal** rendelkezett, akiknek mintegy **46%-a magyar** .

A település neve az ótörök eredetű **karuly/karvaly** szóból származik, amely személynévvé vált, és a Károlyi család címerében is megjelenik .

A város már **1264-ben** létezett, és a **Kaplony nemzetségből származó Károlyi család** első birtokközpontja volt. A 14–15. században vásártartási jogokat kapott, ami gyors fejlődést indított el .

Városháza és városközpont

A nagykarolyi Városháza a 19–20. század fordulójának reprezentatív építészeti hullámában épült, eredetileg **vármegye-házának** szánták, hiszen Nagykaroly ekkor Szatmár vármegye székhelye volt.

Stílusa **eklektikus–neoklasszicista**, és a városközpont felújításával együtt ma is meghatározó eleme a város arculatának .

Mit érdemes megnézni Nagykarolyban?

- **Károlyi-kastély és angolpark**
- **Károlyi Sándor szobra** – a kastély mellett, Bíró Lajos alkotása
- **Velencei kút másolata** – a kastély udvarán, 2014-ben állították helyre
- **Városháza és a felújított főtér**
- **Kalazanci Szent József-templom**

Aranyszarvas fogadó

Az Aranyszarvas-fogadó Nagykaroly egyik legfontosabb történelmi épülete, amely 1804–1808 között épült, és leginkább arról híres, hogy itt találkozott először Petőfi Sándor és Szendrey Júlia 1846. szeptember 8-án.

Az Aranyszarvas-fogadó rövid története

A fogadó építését **1804-ben kezdték**, miután az akkori városházát eladták, hogy helyette nagyobb épületet emeljenek. A munkálatokat **1808-ra fejezte be Major Tamás**, Nagykaroly bírja.

Az épületet **1838-ban Károlyi György főispán** alakíttatta át felesége, Zichy Karolina számára. A régi U-alakú fogadóhoz **1845-ben Ybl Miklós** tervezett egy új, kiemelkedő keresztszárnyat, amely lezárta az udvart.

A 19. század végéig fogadóként működött, majd később **városházaként** használták.

Kulturális jelentősége

Az Aranyszarvas-fogadó nem csupán egy régi vendégfogadó, hanem:

- a **Károlyi család** városépítő tevékenységének része,
- a **19. századi társasági élet** központja,
- a **magyar romantika** egyik legfontosabb helyszíne Petőfi miatt,
- és ma is meghatározó eleme Nagykaroly történelmi városképének.

Károlyi-kastély

A nagykárolyi Károlyi-kastély Erdély egyik legimpozánsabb, romantikus hangulatú kastélya, amely a 15. századi várból nőtt ki, és mai formáját főként az 1894–96-os, Ybl Miklós tervei alapján végzett átépítés során nyerte el.

Építészeti különlegességek

A kastély ma **eklektikus és szecessziós** stílusjegyeket hordoz, amelyeket a 18. századi barokk elemek tovább gazdagítanak.

Kiemelt részletek:

- **Monumentális átrium**, amelyet a régi várudvarból alakítottak ki – olyan tágas, hogy „egy négyes fogat is megfordulhatott volna benne”.
- **Tulipános faburkolatú mennyezet**, vörös márványoszlopokkal.
- **Olasz márványkandallók**, a Károlyi-címer oroszlánjaival.
- **Mozaikpadló**, díszes lépcsőkorlátok.
- A kastélyt ma is körülveszi a **vizesárok**, amely a középkori várhangulatot idézi.

A kastély környezete

A kastélyt egy **angolpark** övezi, amely a 19. századi főúri rezidenciák jellegzetes eleme. A parkban található:

- a **Velencei kút** másolata (2014-ben állították helyre), amely eredetileg a Károlyi család nászútjáról származik.
- **Károlyi Sándor szobra**, Bíró Lajos alkotása.